

Motion om att genomföra ett pilotprojekt som underlag för Stockholms biodlingsstrategi

Motion av Therese Lindström och Theréz Randquist (båda M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

Therese Lindström och Theréz Randquist (båda M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs vikten av att stärka Stockholms parker, tak och gårdar som livsmiljöer för pollinerande insekter, och att det behövs en strategi för biodling. Som ett led i detta föreslås att kommunfullmäktige beslutar att ge fastighetsnämnden i uppdrag att ta fram en pilotstrategi för Stockholms stads fastigheter. Arbetet ska ske i samarbete med professionella aktörer och utgå från ett antal urvalskriterier. Pilotstrategin ska utformas för att stärka stadens biologiska mångfald med särskilt hänsyn till vilda pollinatörer, inklusive riktlinjer för blommande växter, boplatser och en hållbar begränsning av antalet kupor per plats.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Fastighetsnämnden har inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret bedömer att det inte behövs någon särskild biodlingsstrategi eller pilotprojekt då de övergripande frågorna om bin och andra pollinatörers livsmiljöer redan beaktas i stadens befintliga styrdokument och omhändertas inom ramen för pågående arbete inom bland annat fastighetsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Fastighetskontoret noterar att det är ett omfattande arbete att ta fram en särskild strategi för biodling och att de personella resurserna gör större nytta i arbetet med att utveckla ekosystemtjänster i kontorets byggprojekt.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning är att en särskild strategi för biodling inte är nödvändig. Nämnden ser dock positivt på motionens intention att genom ett pilotprojekt ta fram tydliga kriterier och rutiner för om, när och hur biodling kan vara ett lämpligt inslag i stadens arbete.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Arbetet med att stärka stadens biologiska mångfald och livsmiljöer för pollinatörer är högt prioriterat och styrs redan genom stadens befintliga handlingsplan för biologisk mångfald. Genom de stadsdelsnämndsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald (SÅF) genomförs konkreta insatser lokalt för att förbättra ekosystemtjänsterna i hela staden. Att i det här läget ta fram en separat strategi för enbart biodling skulle innebära en dubblering av det arbete som redan utförs inom ramen för stadens ordinarie verksamhet.

Fastighetsnämnden har redan genomfört kartläggningar av vilka platser som lämpar sig för naturvärdesstärkande åtgärder, vilket ger en god grund för det fortsatta arbetet utan behov av ett nytt pilotprojekt.

Vi är glada över att arbetet för ett grönare Stockholm är integrerat i stadens alla delar och att vi redan har de planer som krävs för att stärka pollinatörernas livsmiljöer. Genom att fokusera på att genomföra redan beslutade planer ser vi till att resurserna används där de gör störst nytta för stadens biologiska mångfald.

Bilaga

Motion om att genomföra ett pilotprojekt som underlag för Stockholms biodlingsstrategi, dnr KS 2025/1214-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Att bifalla motionen.

Att därutöver anföra

En av Stockholms främsta styrkor är tveklöst de många gröna värden som närheten till natur och vatten skapar i vår stad. Dessa behöver fortsätta stärkas, exempelvis genom ett strategiskt arbete för att främja pollinering och biologisk mångfald. Att ansvarsfullt nyttja stadens fastigheter och mark för biodling är ett konkret sätt att stärka stadens ekosystem, samtidigt som det skapar möjligheter för utbildning och engagemang hos stockholmarna.

Vi delar miljöförvaltningens bedömning att fokus måste ligga på den samlade ekosystemtjänsten pollinering, och inte enbart på honungsbin, är central. Risken för att en ökad täthet av honungsbin tränger undan vilda pollinatörer måste tas på allvar. Därför bör ett pilotprojekt, i enlighet med motionens intention, genomföras med de förtydliganden som miljöförvaltningen anger. Projektet ska syfta till att samla kunskap och utveckla praktiska riktlinjer för hur, var och när biodling kan vara ett positivt inslag i staden. Resultatet från pilotprojektet kommer att utgöra ett viktigt underlag för stadens fortsatta arbete, oavsett om det integreras i befintliga handlingsplaner eller ligger till grund för en framtida strategi.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 3 juni 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Therese Lindström och Theréz Randquist (båda M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att det i takt med att Stockholm växer finns ett ökande behov av att stärka pollinatörers livsmiljöer vid stadens parker, tak och gårdar. Motionen betonar att pollinering är avgörande för både vilda växter och odlingar i staden, nu och i framtiden.

Motionen lyfter behovet av en tydlig strategi för biodling på stadens fastigheter. Som ett underlag för en sådan strategi efterfrågas ett pilotprojekt där olika lägen och förutsättningar utvärderas.

Piloten ska, enligt motionen, ha tydliga urvalskriterier, främja blommande miljöer från tidig vår till sen höst och bidra till att skapa boplatser för vilda pollinatörer. Den ska också klargöra hur många kupor som är lämpliga på olika platser och var biodling inte bör förekomma.

Motionen betonar vikten av samverkan med professionella aktörer för att säkerställa kunskap, drift, kvalitet och säkerhet, samt möjligheten att involvera skolor, föreningar och boende i utbildningsinsatser.

Pilotprojektets resultat ska redovisas öppet och kan användas som ett underlag för ett beslut om en långsiktig strategi för biodling inom stadens gränser, med målet att stärka biologisk mångfald och bidra till ett grönnare, mer hållbart Stockholm.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Fastighetsnämnden har inkommit med ett kontorsyttrande

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att *Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad* (Dnr KS 2020/931) lyfter flera åtgärder för att förbättra förutsättningarna för pollinatörer. Åtgärderna har förtydligats genom de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen (SÅF) som genomförs av stadsdelsnämnderna. Stadsinterna kunskapsunderlag såsom *Pollineringsvägledning för Stockholms stad* är ett ytterligare stöd i arbetet.

Stadsledningskontoret delar motionens utgångspunkt att biodling kan ge mervärden när den sker långsiktigt och ansvarsfullt och kombineras med åtgärder som gynnar vilda pollinatörer. Att stärka ekosystemtjänsten pollinering och stadens samlade pollinatörmiljöer är avgörande för såväl vilda växter som för odling.

Stadsledningskontoret konstaterar samtidigt att det inom fastighetsnämnden redan idag pågår ett arbete med detta syfte. Nämnden har idag ett fåtal bikupor i sitt fastighetsbestånd i naturnära lägen, som bidragit med viktiga lärdomar. Under 2025 genomförde nämnden en kartläggning av vilka platser i nämndens bestånd som lämpar sig för vidare utveckling av ekosystemtjänster. Nämnden ska framöver stärka sitt arbete med att tillskapa ekosystemtjänster i byggprojekt, exempelvis genom att gynna vilda pollinatörer.

Sammanfattningsvis delar stadsledningskontoret motionens utgångspunkt om vikten av att stärka ekosystemtjänsten pollinering. Samtidigt gör stadsledningskontoret bedömningen att det inte behövs någon särskild biodlingsstrategi, då de övergripande frågorna om bin och andra pollinatörers livsmiljöer redan beaktas i stadens befintliga styrdokument. Stadsledningskontoret bedömer vidare att det inte heller behövs något pilotprojekt, då dess syfte redan omhändertas inom ramen för pågående arbete inom bland annat fastighetsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Fastighetsnämnden

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Fastighetskontoret har ett fåtal bikupor i sitt fastighetsbestånd i naturnära lägen idag. Lärdomar från bikuporna är att dessa inte ska placeras så att de konkurrerar med vilda pollinatörer. De är även säkra att placeras nära där människor rör sig då dagens honungsbin är lugna. Vilda pollinatörer kan gynnas genom att en fastighetsägare arbetar med ekosystemtjänster och biologisk mångfald i sitt bestånd genom att ställa ut boplatser till exempel insektshotell och se till att de blommor och växter som planteras erbjuder föda över hela säsongen.

För den biologiska mångfaldens skull är det viktigt att vilda pollinatörer inte missgynnas av honungsbin genom konkurrens och att de bikupor för honungsbin som placeras ut bidrar till att pollinera till exempel fruktträd. Det är därför viktigt att välja placering för bikuporna. Miljöförvaltningen har ett internt kunskapsunderlag för pollineringsvägledning som bör konsulteras.

Kontoret har under 2025 genomfört en kartläggning över vilka platser i kontorets bestånd som lämpar sig för vidare utveckling av ekosystemtjänster. Ett av urvalskriterierna var naturvärden och gröna samband som kan stärkas. I det fortsatta arbetet ska kontoret se över vilka platser som i byggprojekt kan vara prioriterade att utveckla med ekosystemtjänster. En av dessa möjliga ekosystemtjänster är att gynna vilda pollinatörer.

Biodling och honungsbin är framförallt ett effektivt pedagogiskt verktyg för att se sambanden mellan naturen och människan och för vidare utveckling av detta föreslår kontoret att samarbete i sådana fall bör ske med till exempel utbildningsförvaltningen.

Fastighetskontoret anser att motionens syfte om att föreslå lämpliga platser för biodling och att stärka vilda pollinatörer är positivt och går i linje med stadens handlingsplan för biologisk mångfald. Kontoret bedömer dock att det är ett omfattande arbete att ta fram en särskild strategi för biodling och att de personella resurserna gör större nytta i arbetet med att utveckla ekosystemtjänster i kontorets byggprojekt.

Kontoret vill hänvisa till de stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF) som finns framtagna per stadsdel och som innehåller beskrivningar av vilka åtgärder som kan göras och på vilken plats för att gynna pollinatörer. I detta material finns gedigna beskrivningar och även schablonkostnader finns framtagna (2022 års priser). Stadsdelsförvaltningarna arbetar med dessa och kontoret avser att ta med detta material i det egna fortsatta arbetet med att tillskapa ekosystemtjänster i byggprojekt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2026 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Ashna Ibrahim (C), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen är i huvudsak positiv till motionärernas ambition att stärka pollinering och livsmiljöer för pollinatörer i staden. Stadens handlingsplan för biologisk mångfald lyfter flertalet åtgärder för att förbättra förutsättningarna för pollinatörer. Arbetet med att genomföra åtgärder för att stärka livsmiljöer för vilda pollinatörer har tydliggjorts genom de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen som också genomförs av stadsdelarna. Stadens framtagna interna kunskapsunderlag såsom "Pollineringsvägledning för Stockholms stad" är ett vidare stöd i detta arbete.

Miljöförvaltningen ser positivt på intentionerna i förslaget om att ta fram en strategi för stadens biodling men bedömer att en separat sådan inte är nödvändig. Detta i och med att de övergripande frågorna kring bin och andra pollinatörers livsmiljöer redan beaktas i stadens befintliga styrdokument.

Förvaltningen delar dock motionens utgångspunkt att biodling kan ge mervärden när den sker långsiktigt och ansvarsfullt och kombineras med åtgärder som gynnar vilda pollinatörer. Samtidigt är det centralt att eventuella bikupor alltid provas utifrån platsens bärighet och födotillgång, så att en ökad täthet av honungsbin inte riskerar att tränga undan vilda pollinatörer i miljöer med begränsade födoresurser.

Förvaltningen bedömer att ett pilotprojekt behöver utformas så att fokus i första hand ligger på att stärka ekosystemtjänsten pollinering och stadens samlade pollinatörmiljöer. Det innebär att pilotens urvalskriterier bör säkerställa:

- Riklig tillgång på nektar och pollen i närområdet under hela säsongen.
- Ett tydligt syfte kopplat till pollinering genom placering av kupor i anslutning till nyttoväxter/frukt och bär eller motsvarande.
- Att platsval och antal kupor grundas i en bedömning av påverkan på vilda pollinatörer.

Förvaltningen vill särskilt understryka vikten av att piloten omfattar åtgärder som ger blomning från tidig vår till sen höst. Piloten behöver också säkerställa bevarande samt tillskapande av boplatser för vilda pollinatörer, i linje med motionens intention.

När det gäller lokalisering ser förvaltningen positivt på förslaget att prova olika typer av lägen inom stadens fastighetsbestånd och utemiljöer. Det behöver dock tydliggöras var biodling är mindre lämplig eller bör undvikas. Generellt behöver frågor om skötsel, blomningskvalitet och landskapets helhet vägas in (t.ex. koppling till intilliggande gröna stråk). På takmiljöer behöver dessutom bärighet, vind, tillträde och säkerhet hanteras.

Förvaltningen instämmer i motionens bedömning att samverkan med professionella aktörer är viktig för att säkerställa tillsyn, kvalitet och säkerhet, samt för att avtalen ska kunna reglera exempelvis tillträde, ordning och sjukdomskontroll enligt gällande regelverk. Vidare är det angeläget att ett eventuellt pilotupplägg utformas så att berörda nämnder och bolag med rådgighet över mark, tak och byggnader kan medverka och bära ansvar i genomförandet.

Sammanfattningsvis gör förvaltningen bedömningen att en särskild strategi för biodling inte är nödvändig. Förvaltningen ser dock positivt på motionens intention att genom ett pilotprojekt ta fram tydliga kriterier och rutiner för om, när och hur biodling kan vara ett lämpligt inslag i stadens arbete. Särskild hänsyn till vilda pollinatörer behöver tas och åtgärder för biodling behöver kombineras med åtgärder som stärker stadens blommande miljöer och boplatser.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation av Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Ashna Ibrahim (C)

Föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

En av Stockholms främsta styrkor är tveklöst de många gröna värden som närheten till natur och vatten skapar i vår stad. Dessa behöver fortsätta stärkas, exempelvis genom ett strategiskt arbete för att främja pollinering och biologisk mångfald. Att ansvarsfullt nyttja stadens fastigheter och mark för biodling är ett konkret sätt att stärka stadens ekosystem, samtidigt som det skapar möjligheter för utbildning och engagemang hos stockholmarna.

Vi delar miljöförvaltningens bedömning att fokus måste ligga på den samlade ekosystemtjänsten pollinering, och inte enbart på honungsbin, är central. Risken för att en ökad täthet av honungsbin tränger undan vilda pollinatörer måste tas på allvar. Därför bör ett pilotprojekt, i enlighet med motionens intention, genomföras med de förtydliganden som miljöförvaltningen anger. Projektet ska syfta till att samla kunskap och utveckla praktiska riktlinjer för hur, var och när biodling kan vara ett positivt inslag i staden. Resultatet från pilotprojektet kommer att utgöra ett viktigt underlag för stadens fortsatta arbete, oavsett om det integreras i befintliga handlingsplaner eller ligger till grund för en framtida strategi.